

CUMHUR İNAN BİLEN
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

ÖZET DÖVİZ POZİSYON RAPORLAMASI KALDIRILMIŞTIR

10 KASIM 2023

KAPSAM

- Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik,
- Özet Döviz Pozisyon Raporlamasının Kaldırılması ve Sistemik Risk Veri Takip Sistemi Kapsam Değişikliği Hakkında Basın Duyurusu.

1. Giriş

- 08.11.2023 tarih ve 32363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan "*Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik*" ("**Yönetmelik**") ile firmaların, döviz varlık ve yükümlülüklerine ilişkin olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası’na (TCMB’ye) yapmakla yükümlü olduğu döviz pozisyon raporlamasında sadeleştirme ve kapsam değişikliğine gidilmiş ve konuya ilişkin olarak 08.11.2023 tarihli TCMB Duyurusu yayınlanmıştır.

2. **Özet Döviz Pozisyon Raporlaması Kaldırıldı**

- Bilindiği üzere, TCMB'nin 20.03.2023 tarihli Tüzel Kişilerin Döviz Pozisyon Raporlaması konulu talimatı doğrultusunda, **yurt içinde faaliyet gösteren bankalardan kullandığı nakdi ve gayri nakdi toplam kredi bakiyesi (Türk lirası ve yabancı para nakdi ve gayri nakdi tüm krediler) 5 milyon TL ve üzerinde olan 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nda tanımlanan banka ve finansal kuruluşlar haricindeki tüzel kişi firmaların** –özel hukuk tüzel kişileri, büyükşehir belediyeleri ve belediyeler ve ile bunların bağlı işletme ve idareleri ile sermayelerinin yarısından fazlasına tek başına veya birlikte sahip oldukları iktisadi teşebbüsleri, kamu iktisadi teşebbüsleri ve yükseköğretim kurumları niteliğine haiz tüzel kişiler- bunların bağlı işletme ve idareleri döviz pozisyon raporlarını her ayın ilk 10 iş günü içerisinde <https://tcmbveri.gov.tr/> adresinde oluşturulan “**Özet Döviz Pozisyon Raporu**” linki üzerinden Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası'na bildirmesi gerektiği düzenlenmişti.

2. Özet Döviz Pozisyon Raporlaması Kaldırıldı (Devamı)

- 12.04.2023 tarih ve E-TCMB.80372040-010.07.01-731 sayılı TCMB yazısı ile geçiş sürecinin kolaylaştırılması için söz konusu raporlamanın kapsam ve süresinde aşağıda belirtilen değişiklikler yapılmıştı. Buna göre;
 - Merkezi olağanüstü hâl ilan edilen deprem illerinde bulunan firmalar, olağanüstü halin devamı süresince raporlama zorunluluğundan muaf tutulmuştu.
 - Raporlama yükümlülüğü kapsamına girecek firmaların belirlenmesinde esas alınan, yurt içi tüm bankalardaki nakdi ve gayri nakdi toplam kredi bakiyesi alt sınırı 5 milyon TL'den 10 milyon TL'ye yükseltilmişti.
 - Aylık özet döviz pozisyon raporu için bildirim süresi "*takip eden ayın ilk 10 iş günü*" yerine "*takip eden ayın son günü*" olarak değiştirilmişti. Ayrıca:
 - ✓ Yurt içi tüm bankalardaki nakdi ve gayri nakdi toplam kredi bakiyesi 10 milyon TL ile 50 milyon TL arasında olan firmaların raporlama yükümlülüğü 2024 yılı Ocak ayına ilişkin raporla başlamak üzere ertelenmişti.
 - ✓ Yurt içi tüm bankalardaki nakdi ve gayri nakdi toplam kredi bakiyesi 50 milyon TL ve üzerinde olan firmalar için ise Mart ve Nisan 2023 aylarına ilişkin raporlamaların en geç bildirim süresi 30 Haziran 2023'e uzatılmıştı.

2. Özet Döviz Pozisyon Raporlaması Kaldırıldı (Devamı)

- Bu defa, 08.11.2023 tarih ve 2023-43 sayılı TCMB duyurusunda kapsamında, Yönetmelik ile 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'nun 28 Kasım 2017 ve 7061 sayılı Kanunla yeniden düzenlenen 44'üncü maddesi kapsamında; firmaların, döviz varlık ve yükümlülüklerine ilişkin olarak Merkez Bankasına yapmakla yükümlü olduğu döviz pozisyon raporlamasında sadeleştirme ve kapsam değişikliğine gidildiği belirtilmiştir.
- Düzenleme kapsamında; **2023 yılı Mart ayında başlatılan, 10 milyon Türk lirası ve üzeri toplam nakdi ve gayrinakdi kredi bakiyesi bulunan firmalardan alınan Özet Döviz Pozisyon Raporlaması uygulamasına son verilmiştir.**

3. Yönetmelik ile Yapılan Diğer Düzenlemeler

Düzenleme 1:

- Yönetmeliğin “*Tanımlar ve kısaltmalar*” başlıklı 4’üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan;
 - “e) *Elektronik imza: 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu kapsamında, başka bir elektronik veriye eklenen veya elektronik veriyle mantıksal bağlantısı bulunan ve kimlik doğrulama amacıyla kullanılan elektronik veriyi,*
 - ğ) *İmza oluşturma aracı: Elektronik imza oluşturmak üzere, imza oluşturma verisini kullanan yazılım veya donanım aracını,”*bentleri yürürlükten kaldırılmıştır.
- Anılan fıkra;
 - “o) *Kredi veya finansman sağlayan kuruluş: 5411 sayılı Bankacılık Kanununda belirtilen kredi verme, faktoring ve finansal kiralama faaliyetlerinde bulunan banka ve finansal kuruluşları,”*bendi eklenmiştir.

3. Yönetmelik ile Yapılan Diğer Düzenlemeler (Devamı)

Düzenleme 2:

- Yönetmeliğin “**Yükümlülük**” başlıklı 5’inci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki tablo şeklinde değiştirilmiş, aynı maddenin dördüncü ve altıncı fıkraları aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Eski Düzenleme	Yeni Düzenleme
<p>(1) Yurt içinden ve yurt dışından sağlanan yabancı para nakdi krediler ile döviz endeksli kredilerinin toplamı ilgili aylık hesap döneminin son iş günü itibarıyla 15 milyon ABD doları ve üstünde olan firmalar, veri formu ile talep edilen bilgileri, açıklama formuna uygun olarak Bankaya müteakip aydan itibaren bildirmekle yükümlüdür. Kredi tutarlarının ABD doları karşılığı ilgili dönemin son iş gününe ilişkin Resmî Gazete’de yayımlanan döviz alış kuru kullanılarak belirlenir.</p> <p>(2) Bildirimle yükümlü olup olunmadığının belirlenmesinde, firmanın yabancı para nakdi kredileri ile döviz endeksli kredileri toplamı hesaplanırken varsa son hesap dönemine ilişkin TMS'lere göre hazırlanan finansal durum tablosu, TMS'lere göre hazırlanmış finansal durum tablosunun bulunmaması durumunda ise vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırlanan bilanço dikkate alınır.</p> <p>(3) Bildirimle yükümlü olan firmanın, yabancı para nakdi krediler ile döviz endeksli kredileri toplamı Bankaca tanımlanan sınırın altında kalması durumunda, müteakip yıllık hesap döneminden itibaren bildirim yükümlülüğü sona erer.</p> <p>(4) ...</p> <p>(6) ...</p>	<p>“(1) Yurt içinden ve yurt dışından sağlanan toplam nakdi kredi bakiyesi ilgili aylık hesap döneminin son iş günü itibarıyla 100 milyon TL ve üzerinde olan firmalar ile geçmiş bir yıllık hesap dönemindeki net satış hasılatı veya aktif büyüklüğü 500 milyon TL ve üzerinde olan firmalar, veri formu ile talep edilen bilgileri, açıklama formuna uygun olarak Bankaya müteakip aydan itibaren bildirmekle yükümlüdür. Yabancı para cinsinden kredi tutarlarının TL karşılığı ilgili dönemin son iş gününe ilişkin Resmî Gazete’de yayımlanan döviz alış kuru kullanılarak belirlenir.</p> <p>(2) Bildirimle yükümlü olup olunmadığının belirlenmesinde, firmanın toplam nakdi kredi bakiyesi hesaplanırken varsa son hesap dönemine ilişkin TMS'lere göre hazırlanan finansal durum tablosu, TMS'lere göre hazırlanmış finansal durum tablosunun bulunmaması durumunda ise vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırlanan bilanço; net satış hasılatı ve aktif büyüklüğü hesaplanırken vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırlanan yıllık kurumlar vergisi beyannamesi dikkate alınır.</p> <p>(3) Bildirimle yükümlü olan firmanın, toplam nakdi kredi bakiyesi, net satış hasılatı veya aktif büyüklüğünün Bankaca tanımlanan sınırların altında kalması durumunda, müteakip yıllık hesap döneminden itibaren bildirim yükümlülüğü sona erer.”</p> <p>“(4) Firmanın bildirim yükümlülüğü bulunup bulunmadığına ilişkin takip sorumluluğu firma yönetimine aittir. Bununla birlikte, firmaya bildirim yükümlülüğüne ilişkin Bankanın belirleyeceği usul ve esaslara göre bilgilendirme, firmanın en yüksek nakdi kredi bakiyesinin olduğu kredi veya finansman sağlayan kuruluş tarafından ayrıca yapılır.”</p> <p>“(6) Bildirim yükümlülüğünün belirlenmesinde dikkate alınan kredi, net satış hasılatı ve aktif büyüklükleri, Banka tarafından uygulama talimatı ile güncellenebilir.”</p>

3. Yönetmelik ile Yapılan Diğer Düzenlemeler (Devamı)

Düzenleme 3:

- Yönetmeliğin “**Sistemin kuruluşu ve işleyişi**” başlıklı 9’uncu maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “**elektronik imza oluşturma aracı ile veya**” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

Eski Düzenleme	Yeni Düzenleme
(6) Sistem kullanıcıları, Sistemin genel ağ sitesi üzerinden elektronik imza oluşturma aracı ile veya Sistemde belirlenen güvenlik adımları izlenerek kayıt olarak aktif kullanıcı olur. Sistemin MERSİS entegrasyonu ile firma ön bilgileri dolu olarak getirilir.	(6) Sistem kullanıcıları, Sistemin genel ağ sitesi üzerinden Sistemde belirlenen güvenlik adımları izlenerek kayıt olarak aktif kullanıcı olur. Sistemin MERSİS entegrasyonu ile firma ön bilgileri dolu olarak getirilir.

Düzenleme 4:

- Yönetmeliğin “**Kullanıcılara yapılacak bildirimler**” başlıklı 10’uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “**doğrulama kodları, uyarılar, hatırlatmalar, onay bildirimleri ve benzeri**” ibaresi ile “**Sistemden gönderilecek kısa mesaj ve/veya**” ibaresi yürürlükten kaldırılmış, aynı maddenin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “**olarak**” ibaresinden sonra gelmek üzere “**resmi yazı ve/veya**” ibaresi eklenmiştir.

Eski Düzenleme	Yeni Düzenleme
(2) Sistem kullanıcılarına, kullanıcı tanımlama ve veri girişleri ile ilgili doğrulama kodları, uyarılar, hatırlatmalar, onay bildirimleri ve benzeri bildirimler, Sistemden gönderilecek kısa mesaj ve/veya e-posta yolu ile yapılır. (3) Sistemde yapılacak değişiklikler, duyurular ve bildirimlere ilişkin talimatlar, Banka tarafından Sistemin genel ağ adresi üzerinden duyurulur. Banka, gerek gördüğü hallerde bunlara ilişkin olarak e posta ile de bildirim yapabilir.	(2) Sistem kullanıcılarına, kullanıcı tanımlama ve veri girişleri ile ilgili bildirimler, e-posta yolu ile yapılır. (3) Sistemde yapılacak değişiklikler, duyurular ve bildirimlere ilişkin talimatlar, Banka tarafından Sistemin genel ağ adresi üzerinden duyurulur. Banka, gerek gördüğü hallerde bunlara ilişkin olarak resmi yazı ve/veya e posta ile de bildirim yapabilir.

CUMHUR İNAN BİLEN
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

SAYGILARIMIZLA

Sitemizde(cumhurbilenymm.com.tr) paylaşılan vergi ve vergileme ile ilişkili çalışmalarda şahsi görüş ve yorumlarımız yer almaktadır. Sitemizde yer alan bilgi veya verileri kullanmanız sonucunda ortaya çıkabilecek her türlü risk tarafınıza aittir. Sitemiz ve yazarları, söz konusu kullanımdan dolayı (ihmalcilik kaynaklı olanlar da dahil olmak üzere) her türlü özel, dolaylı veya arazi zararlardan ve cezai tazminattan dolayı sorumlu tutulamaz.